

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România şi streindătate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacţia şi administraţia: Strada Prundului Nr. 15. Inseratele se primesc la administraţie. Preţul după tarif şi învoială Manuscrisele nu se înapoiază TELEFON Nr. 226.

Ofiţa şi războiul.

Între plăgile cari vor băntui omenirea după războiul de acum, după mărturisirile tuturor celor competenţi, locul de căpetenie îl va ţinea ofiţa. Boala asta grea, fără leac până acum, a dijmuit cu vârf şi îndesat vieţile omenească şi înainte de război. În unele ţeri, ca de pildă la noi, tot al şaselea om murea de ofiţă. Într'alte ţări, cu o organizaţie sanitară mai estinsă şi mai îngrijită, cu o mai umană împărţire a muncii, cu un cuvânt în ţări cu un sistem de guvernământ mai democratic, procentul mortalităţii cauzate de ofiţă a fost mai redus decât la noi, dar pretutindena de-ajuns de ridicat, ca să pună pe gânduri pe toţi cei cari se interesau de prosperarea şi viitorul ţărilor şi al popoarelor.

S'a constatat de mult prin observări şi cercetări amănunţite, prin date statistice oficiale, că ridicarea procentului mortalităţii prin ofiţă merge mână în mână cu sărăcia şi cu lipsa de cultură. Hrana neîndestulitoare şi proastă, munca prea multă cu prea scurte intervale de recreare, locuinţa neigienică, alcoolismul, negrija din cauză de neştiinţă sau neputinţă s'au văzut a fi cauzele de căpetenie în câştigarea şi propagarea acestei boale care nu iartă. În timp de pace s'au făcut eforturi la toate popoarele ca să reducă aceste cauze, când, iată, cu izbucnirea războiului s'au adăus alta nouă, care trage în cumpănă aproape cât toate celelalte împreună: forţarea extremă a energiei din trupul omenească între cele mai deplorabile condiţii igienice. E lucru ştiut că nici odată în războaiele trecute nu s'au pus atâtea silinţi din partea comandanţilor militari pentru păstrarea sănătăţii ostaşilor ca în războiul actual; niciodată aprovizionarea ostaşilor cu hrană şi îmbrăcăminte n'a fost aşa de bine organizată ca tocmai acum. Serviciul sanitar s'a perfecţionat asemenea în aşa măsură încât—în privinţa acestuia războiul actual înseamnă un progres uriaş faţă de trecut. Când s'a mai pomenit, de pildă, ca soldaţii să aibă posibilitatea ba chiar datorinţa de-a face băi tot la trei-patru săptămâni? Unde

sunt epidemiile de cari se temeă toată lumea la izbucnirea războiului?

Şi cu toate acestea rămâne adevărată afirmarea de mai sus, că războiul de azi cere forţarea extremă a energiei din trupul omenească între cele mai deplorabile condiţii igienice.

E de-ajuns să ne gândim că uriaşele lupte de azi se poartă din tranşee, din nesfârşitele canale umede, în cari luptătorii, în încordări supreme, susţin focul monstrilor de metal săptămâni, luni întregi, ba şi mai mult. Încordarea continuă a întregii lor forţe, umezeala pereţilor, picurii de de-asupra, adeseori glodul dedesupt, aduc sleirea atât de bine venită baccilului de ofiţă. Dacă vom mai adăoge că, în urma ducerii pe front aproape a tuturor bărbaţilor dintre anumite limite de vârstă, ajung în tranşee foarte mulţi indivizi aplicaţi spre această boală, ori chiar atacaţi de ea, şi ne vom gândi cât e de molipsitor acest flagel, vom vedea pentru ce ofiţa ameninţă atât de greu viitorul ţărilor şi al popoarelor.

Dacă prin sistemul luptei de tranşee se cruţă cu mult mai multe vieţi omeneşti ca în luptele pe câmp deschis, în schimb sănătatea celor rămaşi în viaţă e cu mult mai greu ameninţată în urma felului de luptă ce s'a instăpânit acum pe necuprinsele fronturi. Şi cine-ar putea afirma, că pierderea reală de azi va fi mai mică decât în trecut, în ce priveşte energia şi puterea de muncă a popoarelor pe viitor?

Nu e de ajuns fireşte să ne mărginim la aceste constatări triste. Trebuie să ne gândim din bună vreme la mijloacele prin cari vom putea tempera urmările dezasturoase ale ofiţei...

Se înţelege cel dintâi ar fi terminarea cât mai îngrabă a războiului. Cu cât se va prelungi, cu atât pe mai multe decenii şi în mai mare măsură va fi ameninţată sănătatea popoarelor în luptă. Dar mijlocul acesta în mâna cui e?

Al doilea ar fi o mai dreaptă şi mai umană împărţire a muncii, a profitului şi a averii între locuitorii unei ţări. Iată de ce ne-am bucurat atât de mult când a fost adusă în parlamentul nostru chestiunea de proprietate. Dacă se va pune capăt mizeriei în care trăieşte

poporul nostru, prin o mai dreaptă împărţire a pământului, se va elimina încetul pe încetul un element indispensabil ofiţei, se va elimina sărăcia, care consumă prea multă forţă pentru un câştig prea mic. Bolnavii întorşi din război mai uşor vor putea atunci să se cruţe pe sine şi pe ai lor. Se vor cruţa pe ei ne mai trebuind să lucreze peste puterile lor; vor cruţa pe ai lor, putând să aibă locuinţe mai igienice, şi peste tot trăind mai igienic. Ba ce e mai mult: dându-i posibilitatea unui traiu mai uşor, bolnavul va fi mai aplicat să asculte sfatul doctorului, mai uşor îşi va cumpăra şi va citi o carte în care sunt poveşti pentru sănătatea lui. E o lege veşnică, deşi brutală: până nu ţi-e asigurată bucată de pâine, până ce nu scapi de teama zilei de mâne, nu te impresionează nici o ţintă mai înaltă, chiar când ar fi vorba de sănătatea ta.

Organizarea pe alte baze a serviciului sanitar din ţară şi pe timp de pace — un serviciu sanitar care ar aduce roade bogate stând numai la înălţimea celui ce stăpâneşte azi în armată — ar veni în al treilea rând să micşoreze ravagiile pe cari ameninţă să ni le aducă ofiţa.

Toate aceste mijloace, se'nţelege, nu pot fi create decât de stat. Nouă, societăţii, ne revine însă în cea mai mare măsură datorinţa de a cerca să smulgem a doua rădăcină din care se hrăneşte ofiţa: neştiinţa, lipsa de cultură. În privinţa aceasta ori ce om adevărat va trebui să devină un instructor, un educator fără plată, şi ne încumbă tuturor datorina să ne silim de pe acum a ne câştiga cunoştinţele necesare, dacă nu le avem — întru combaterea ofiţei. Căci ravagiile ei — după toate semnele — vor fi atât de mari, încât munca doctorului, a preotului şi a învăţătorului nu va fi de ajuns. Desigur preoţimea noastră va face bine dacă de pe acum va începe să dea în predicile sale îndrumări practice poporului asupra păzirii de această boală şi asupra tractării ei. Desigur învăţătorimea noastră îşi va îndeplini o mare chemare dând sfaturi igienice tinerimei. Dar aceasta nu va fi de ajuns. Ofiţa va ajunge plagă naţională la toate popoarele în luptă, şi nenorocirile cu cari ea

ne ameninţă numai aşa le vom putea atenua, dacă naţiunea întreagă fi va declara războiul, fiecare după putinţele lui. De-camdată ne gândim că un doctor de-al nostru, sau poate şi alt cineva, ar face bine să scrie o broşură de popularizare asupra ofiţei. Broşura s'ar putea tipări în biblioteca „Sămănătorul“ dela Arad în câteva zeci de mii de exemplare pe cari le-ar putea cumpăra băncile noastre, bisericile, — parte chiar „Asociaţiunea“ şi „Fondul de teatru“, şi ar fi împărţite de pe-acum soldaţilor noştri. Ar servi această broşură şi pentru a da celor de pe-acasă de-acum cunoştinţele necesare pentru pregătirea luptei, ce va trebui să o purtăm împotriva acestui grozav dar al războiului.

Diferendul americano-mexican aplanat. „Reuter“, anunţă din Washington:

Nota lui Carranza către secretarul de stat Lansing e scurtă şi împăciuitoare. În ea se exprimă dorinţa aplanării paşnice a diferendului.

Carranza se învoeste ca tratativele să se facă prin mijlocirea ţărilor latino-americane. Opinia generală este că pericolul de război e încunjurat.

Cât va mai ţinea războiul? Din Paris se semnalează apariţia unei serii de articole scrise de generalul Bomelli sub titlul „Ţinea-va războiul peste anul 1916? Concluzia la care ajunge generalul francez este următoarea:

Declar, că chiar şi cei mai pesimişti francezi sunt de convingere, că războiul se va termina la toamnă sau cel mai târziu la sfârşitul anului.

Briand către Americani. Prim-ministrul Franţei a ţinut la 3 l. c. în camera de comerţ americană cu prilejul aniversării zilei independentei Americii, un discurs, în care a spus: „Dela început, de-când lumea a fost pusă la grea cercare prin ambiţiuni criminale, opinia publică din Statele Unite a înţeles cine apără cauza sfântă a popoarelor şi libertăţii. Americanii s'au alăturat pe partea libertăţii cu tot strigătul propagandiştilor. Fii revoluţiunii americane simţesc, că lupta actuală este cea din urmă izbucnire în-

fricoasă a răfuielii între libertate şi tiranie. Aliaţii scriu astăzi cu sângele lor brevetul de eliberare al lumii.“

Operaţiunile militare germane.

Buletinul oficial pe ziua de 7 Iulie.

Câmpul de operaţiuni dela vest.

Pe frontul vestic s-au dat de ambele părţi dela Somme lupte cari au fost continuate şi peste noapte şi cari nu au decurs nefavorabil pentru noi; foculare au format: regiunea la sud dela Cont-maison, Hem şi Estrees.

La ost dela Maas au eşuat cu pierderi simţitoare pentru duşman, atacuri puternice franceze îndreptate pe un front larg, contra poziţiilor noastre de pe coastele înălţimii „Froide Terre“, precum şi în pădurea la sud-vest dela fortul Vaux. Pe celălalt front au avut loc dese ciocniri de patrulare. La sud-ost dela Valenciennes am respins un atac francez. La Peronne şi la sud-vest dela Vouziers două avioane duşmane au fost silite în o luptă aeriană să aterizeze.

Rezultatul luptelor aeriene din Iunie e următorul: Pierderi germane: în luptă aeriană 2, împuşcate de jos 1, dispărute 4; în total 7 avioane. Pierderi franceze şi engleze: în luptă aeriană 23, împuşcate de jos 10, prin aterizări fără de voie înăluntrul liniilor noastre 3, la aterisări pentru debarcare de spioni 1; în total 37 avioane, dintre cari 22 sunt în posesiunea noastră.

La ost şi sud-ost.

Contra frontului grupului de armată Hindenburg Ruşii şi-au continuat întreprinderile lor îndreptate cu forţe puternice şi au atacat la sud dela lacul Narotsch; după lupte violente însă au fost respinşi fără greutate atât aici cât şi la nord-ost dela Smorgon şi în alte locuri.

Grupul mareşalului principe de Bavaria Leopold: Abstrăgând de o ieşire slabă a duşmanului, pe întreg frontul a fost linişte generală.

Grupul generalului Linsingen; Colţul împins înainte la Zartorijsk în urma presiunii preponderante a fost părăsit la Kostuchnowka şi la vest dela Kolki şi ne-am ales o linie mai scurtă de apărare. De

După Al. Petofi.

În lături cu lira!...

„Dragi cântăreţi, oare ce rost mai [are, în vremuri de-acestea, a voastră cântare? Oamenii şi-asa azi nu vă ascultă, Glasul vă moare în vuet de luptă.

În lături deci lira, azi e de prisos, Vedeţi doar că n'aduce nici un [folos.

Fulgerul, tunetul, cine nu ştie, Că spulberă cântecul de ciocărlie?“

— Se poate. Dar paserii-i pasă [cândvă, De e cinevă s'o asculte, sau ba? Sus, ciocărlia, când cântă uitată, Şieşi îşi cântă şi-eternului Tată.

Cântarea se'nnaţă din inimi de sine, De bucurie sau jale de-s pline. Cântarea se'nnaţă c'a rozei petale, Când zboară pe-a vântului aripi, [agale.

„Tovarăşi poeţi, deci nu amuţiţi, Din contră, mai aprig în strune [loviţi; Strecoare-se'n huetu-acesta turbat Şi câte-un glas mai senin, mai curat.

Sinistra privesc-te-a lumii în sânge Ochiu-ţi întunecă, inima-ţi strânge. Cântecul nostru, ca iedera'n iarnă, Sufletul peste ruine ne-aştearnă.

S. Tanba.

Pelerinaj la mormântul lui Mihail Cogălniceanu.

Un discurs comemorativ.

Iaşi 21 Iunie v.

Eri Luni, implinindu-se 25 ani dela moartea lui Mihail Cogălniceanu, un pios pelerinaj familiar a avut loc la mormântul ilustrului defunct, la care au participat d-na Crupensky nepoata lui Cogălniceanu însoţită de numeroşi membrii ai partidului liberal în frunte cu d-l primar Gh. Gh. Mărzescu. Comemorarea oficială va avea loc de-a-bea la toamna a-ului viitor, când se vor îm-

plini o sută de ani dela naşterea marelui bărbat politic.

Cu prilejul pelerinajului familiar de ieri va fi de interes să reproducem aici următorul discurs comemorativ, pe care l-a rostit în Iunie 1906, când s'au împlinit 15 ani dela moartea lui Cogălniceanu, d-l primar Mărzescu cu prilejul primului pelerinaj la mormântul marelui bărbat de stat, în care a reînviat toată opera lui Mihail Cogălniceanu:

Sunt câteva zile la 20 Iunie când s'au încheiat în plin 15 ani dela moartea lui Mihail Cogălniceanu, cel mai ilustru fiu al Iaşului, cel mai puternic sprijinitor al Moldovei, cel mai convins şi mai de inimă democrat, a cărui viaţă a fost o veşnică frământare pentru libertăţile noastre civile şi politice, pentru crearea unei ţări româneşti neatârnată, puternică şi demnă.

Această tristă aniversare, sfinţită de noi în anul în care s'a sărbătorit jubileul de 40 ani al domniei Regelui Carol şi jubileul de 40 ani al vieţii noastre constituţionale; astăzi în anul apoteozei, când înălţăm oamenii, când evocăm evenimentele trecute, când chemăm străinătatea să judece activitatea noastră şi noi înşi-ne să ne dăm seama de progresele realizate sub regimul constituţional—..., avem prilejul, avem datorina să spunem: toate aceste

sunt roadele unor acte eşite numai din mintea şi inima generaţiunii pe care o însufleţea Mihail Cogălniceanu.

În luminile vii ale apoteozei jubilare, de înălţare a unei domnii cu adevărat glorioase, umerii lui Mihail Cogălniceanu sprijinesc tronul dinastiei străine, pentru că din mintea şi inima lui a eşit acea mare dorinţă naţională, pe care Divanul adhoc al Moldovei o exprima cu următoarele cuvinte: „Unirea ţărilor surori sub domnia unui Principe străin din o casă domnitoare a Europei“. În luminile vii ale apoteozei jubilare de glorie a vieţii noastre ca stat constituţional, numele lui Mihail Cogălniceanu se leagă de toate principiile constituţionale, de toate libertăţile noastre civile şi politice: numele lui stă scris pe frontispiciul tuturor instituţiunilor noastre de stat.

Toate libertăţile garantate prin Constituţiunea dela 1856, libertatea individuală, libertatea conştiinţei, libertatea presei, libertatea învăţământului, egalitatea civilă şi politică cu o-borărea rangurilor şi privilegiilor de clasă, desfiinţarea pedepsei cu moarte, principiul de garantare a proprietăţii, răspunderea ministerială—..., într'un cuvânt toate principiile constituţionale, a căror existenţă de 40 ani o sărbătorim

astăzi, sunt principii care au format cele mai hotărâte puncte ale programului politic al lui Mihail Cogălniceanu, ale programului partidului naţional din Moldova, din Aug. 1848—program dictat din inima lui Cogălniceanu, eşit din mintea lui, scris cu mâna lui în vremile amare ale unui surgun.

Constituţiunea, pe care o cântăm astăzi în două din cele mai principale dispoziţiuni, consacra, respectă, două din cele mai măreţe acte a lui Cogălniceanu: Când constituţiunea zice: proprietatea dată ţăranilor de legea rurală şi despăgubirea garantată proprietarilor prin acea lege nu vor putea fi nici odată atinse— aduce omagiul cel mai măgulitor de respect unei opere, care face gloria cea mare a vieţii lui Cogălniceanu. Oborărea boerescului şi impropietărea sătenilor gospodari, va rămânea pururea legată de programul partidei naţionale din Moldova, de numele celor doi mari moldoveni revoluţionari, autori ai loviturii de stat dela 1 Mai: „Alexandru Cuza şi Mihail Cogălniceanu“.

Când constituţiunea de astăzi proclamă principiul că nu există în stat putere care să nu emane dela naţiune, că actele de stare civilă sunt numai de atribuţiunea autorităţii civile, con-

ambele părți dela *Sokul* atacurile rusești au eșuat cu mari pierderi.

La vest și la sud-vest dela *Luck* situația e neschimbată.

La armata generalului Bothmer nu a obvenit nici un eveniment mai însemnat. Tot astfel nici la trupele germane la sud-vest dela *Nistru*.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Nu s-a petrecut nimic nou.

Din România.

Interzicerea exportului cerealelor din noua recoltă. — O dezmințire. — 3 zile fără carne pe săptămână.

Călduri și furtuni. — Porumb pentru populația sărbă.

Ziarul „Steagul” a nuntă, că în cercurile liberale s'ar afirma că guvernul ar avea de gând să interzică exportul cerealelor din noua recoltă, iar ca motiv s'ar aduce înaltul spirit de prevedere de care au dat probe cărmuitorii Statului în gravele împrejurări prin care trecem!

„Steagul” adaugă că acum când prima recoltă a fost strânsă și se arată mai mult decât abundentă, ar fi să se dea una din cele mai grele lovituri agriculturii, dacă guvernul interzice într'adevăr exportul cerealelor.

De altă parte se anunță, că comisia de export a ținut alaltăeri sub prezidiul ministrului Costantinescu o ședință în care s'a desbătut chestiunea: de câte bucate are lipsă România și câte se pot exporta? Nu s'a luat însă nici o hotărâre, deoarece încă lipsește datele necesare. În schimb însă s'a decis, ca toți proprietarii să anunțe cantitatea recoltei obținute.

„Vitul”, oficiul guvernamental, scrie:

„Unele ziare au publicat știri că guvernul ar intenționa să emită un nou împrumut național, în cursul lunii Septembrie.

Dăm cea mai formală desmințire acestei știri. Guvernul nu numai că nu intenționează, dar nici nu s'a gândit măcar până acum la vre-un nou împrumut național.”

Ministerul de interne a adresat prefecturilor de județe și primăriilor comunelor urbane, reședințe și nereședințe, următoarea circulară:

„Având în vedere că în timpul acesta de vară consumațiunea cărnei nu este atât de întrebunțată, iar pe de altă parte, în acest timp zarzavaturile sunt în mare abundență și un aliment care poate foarte bine înlocui întrebunțarea cărnei, ministerul cu avizul comisiei centrale de aprovizionare a hotărât ca zilele în care să nu se consume carne, să fie spondite la 3 zile pe săptămână, iar nu două, cum erau până acum. În consecință vă rugăm a lua cuvenitele măsuri ca Luni, Miercuri și Vineri, să nu se permită vânzarea și consumarea cărnei, și prin urmare în ajutorul acestor zile să nu se taie carne în abator. Această măsură veți observa să se aplice cu strictețe și în restaurantele garilor. Vă mai atragem din nou atențiunea că această dispozițiune se va aplica și tuturor stațiilor balneare și climaterice, după cum vi s'a mai comunicat.

În cazul că în urma prescripțiilor medicale, în stațiile balneare s'ar găsi bolnavi cari ar trebui să mănânce carne, pentru aceștia în mod excepțional li se va putea permite consumațiunea pasărilor.

Alaltăeri a fost în București o căldură, cum nu s'a mai pomenit de 40 ani. În umbră au fost la 1/4, 12 oare 35,5 grade, la ora 1 d. a. 38%, iar la orele 5 după amiază 40,7%. Căldura a continuat și noaptea. Pe la miezul nopții s'au iscat în ținuturile Botoșani, Iași, Roman și Târgoviște furtuni, cari au descoperit case, au scos pomii cu rădăcini cu tot din pământ și au distrus firele telefonice și telefonice.

D. Wopicka, ministrul Statelor Unite în București, a intervenit și obținut de la Casa centrală a băncilor populare, 80 vagoane porumb pentru a-l distribui gratuit populației din Serbia, unde domnește o lipsă de hrană înspăimântătoare. S'au și dat ordine să se încerce de îndată un șlep de 20 vagoane. D. Wopicka a făcut intervenții să mai cumpere anume alimente ce se pot găsi și exporta, tot pentru acești nenorociți locuitori sărbi.

Comunicatul Höfer.

Buletinul oficial pe ziua de 7 Iulie.

În nordul monarhiei.

În Bucovina trupele noastre au făcut erii în ciocniri succese 500 prizonieri și au capturat 4 mitralieze. În Galiția sud-estică, între *Delatin* și *Sadzawka*, regimente de armată teritorială din ținuturile alpine cu rezistența lor eroică au făcut să eșueze numeroase asalturi rusești. Mai departe la nord de acolo, până în regiunea dela *Kolki*, neschimbându-se situația, nu s'a petrecut nici un eveniment mai important.

Trupele ces. și reg. cari luptă la cufitura *Styr-ului*, spre nord dela *Kolki*, și cari au ținut piept patru săptămâni contra unor forțe dușmane cari au crescut la o pondoranță de trei până la cinci ori mai mare, au primit erii ordinul să-și retragă liniile lor cele mai din față, espuse unei încunjurări duple. Favorizată fiind prin intrarea în acțiune a trupelor germane la vest dela *Kolki* și prin ținuta plină de abnegațiune a legiunei polone la *Holodia*, mișcarea s'a făcut fără conturbare din partea dușmanului. La forțele ces. și reg. ce se află la nord dela *Baranowicze* ziua de erii a trecut în liniște. Dușmanul a suferit pierderi extraordinar de grele cu ocazia atacurilor îndreptate contra pozițiilor de acolo ale aliaților.

În regiunea isvoarelor *Ikwei* dușmanul a bombardat unul din spitalele noastre de câmp, cu toate că putea fi recunoscut cât se poate de clar. Dacă această acțiune contrară dreptului ginților s'ar repeta, ne vom îndrepta tunurile contra mânăstirei *Nowo Poczajew*, care e

situată în această regiune și care după o ocupațiune de aproape un an de zile a fost cruțată de noi cu cea mai mare grijă și pietate.

La granițele italiene.

În sectorul *Doberdo* activitatea de artilerie a început din nou. La ost dela *Selz* s-au dat și lupte de infanterie cari pentru trupele noastre s-au terminat cu deplina menținere a pozițiilor lor. La sud dela *valea Sugana* forțe foarte puternice italiene au atacat frontul nostru dintre *Cima Diece* și *Monte Cebio*. Dușmanul a fost pretutindeni respins, în unele locuri în luptă piept la piept.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

Situația e neschimbată.

Generalul de divizie *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major.

Distingerea regimentelor ardelenesti.

Din cartierul pressei ni se scrie, cu aprobarea comandamentului suprem al armatei, următoarele:

Corpului de armată, compus din regimente ardelenesti i s'a adresat pentru executarea recunoașterilor făcute în noaptea de 24 până 25 Iunie a. c. următoarea telegramă de recunoștință:

Pentru recunoașterile executate în mod succes și bravuros în această noapte esprim trupelor cari au participat ca și conducătorilor lor mulțumita mea.

Comandantul armatei.

Comandantul de corp a adresat din același prilej regimentelor următoarea telegramă:

Imi servește spre deosebită bucurie, să văd spiritul proaspăt de întreprindere al trupelor mele bravuroase din nou încoronat cu deplin succes. Cele patru eșiri nocturne de-alungul întregului front au fost pregătite cu prevedere și executate în mod foarte bravuros; corespunzător acestora a trebuit să fie și rezultatul lor. Esprim tuturor ofițerilor și soldaților participanți cea mai deplină a mea recunoștință și sunt convins, că conduși de-un astfel de spirit vom rezolva cu onoare și în mod victorios și cele mai mari și grele probleme.

Comandantul de corp.

Aceste telegrame de recunoștință ale forurilor noastre supreme au fost aduse la cunoștință cu o deosebită satisfacție de generalii noștri de divizie.

— 26/6 1916.

Ioan F. Negruțiu

locotenent de gloate, oficiul postal de câmp 37.

Dați mici contribuiri anuale pentru Orfelinatul Uniunii femeilor rom. din Ungaria.

Contribuirile sunt a se trimite prezidentei „Uniunii” d-nei Maria B. Baiulescu Brașov.

Școala civilă de fete a Asociațiunii.

Condițiuni de primire.

În clasa I a școlii civile de fete se primesc eleve:

a) care arată prin extras din matricula botezaților ori dela forul civil, că au împlinit cel puțin vârsta de 9 ani și

b) dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes 4 clase elementare (poporale sau primare).

În celelalte clase ale școlii civile de fete se primesc eleve, care dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes vre-o clasă premergătoare la școale de asemenea categorii.

Fără asemenea atestat, sau pe lângă atestat de pe clasa V ori VI dela școala elementară poporală, se pot primi eleve în oricare clasă a școlii civile, ce corăspunde vârstei elevei, numai pe baza unui examen de primire, depus cu succes înaintea corpului profesoral al școlii, în sensul ordinațiunii ministerului regesc-ungar de culte și instrucțiune publică, dto 11 August 1887, Nr. 29.000. Examenul de primire e scutit de taxă.

Elevele, care se înscriu întâi dată la școala noastră, au să aducă atestat școlar, extras din matricula botezaților ori dela forul civil, și certificat de revaccinare.

În cursul complementar (supletor), organizat și pentru trebuințele școlii de menaj și împreună cu școala civilă de fete a Asociațiunii în sensul §-lui 6 din statutul de organizare al școlii, se primesc eleve care au absolvat patru clase civile (secundare). Se primesc și eleve care au absolvat numai două clase civile, ori numai școala poporală, dacă au trecut de 15 ani.

Înscrierile pentru anul școlar 1916/1917 se pot face din 1—6 Septembrie 1916 stil nou.

Examenele de corigență se țin în 2 Septembrie 1916 st. n. la 8 ore a. m. cu elevele care s'au anunțat la direcțiune.

În 4 Septembrie 1916 st. n. la 8 ore a. m. se țin examenele de primire, iar în 6 Septembrie se încep prelegerile regulate.

Elevele plătesc următoarele taxe:

Taxa de înscriere (odată pentru totdeauna) 4 cor.

Taxa fondului de pensiuine 8 cor.

Didactru (anual) 50 cor

Taxa de întreținere în internat (anual) 750 cor.

Taxa pentru pian, 2 ore pe săptămână (afară de orele de exercițiu), pentru o elevă sigură: 16 cor. pe lună; pentru două eleve împreună: 8 cor. pe lună de elevă. (Notele pentru pian: exerciții, etude, sonatine, piese, etc., după care s'au urmat instrucțiunea în anul din urmă, să le aducă cu sine.)

Pentru limba franceză (obiect facultativ): 3 cor. pe lună.

Aceste taxe se plătesc anticipativ, în patru sau în două rate, și se scotese dela 1 Septembrie. — P. T. părinți ai elevelor sunt rugați a se prezenta la timp pentru înscriere, în interesul învățământului și a ordinii institutului.

Spesele particulare ale elevelor

) Din care sumă 2 coroane pe lună se contează institutului, pentru susținerea pianelor în stare bună.

interne (pentru cărți, material de scris, desemn, lucru manual, îmbrăcăminte etc.) le poartă părinții deosebit și primesc dare de seamă despre ele la finea fiecărei luni.

Toate taxele se plătesc direcțiunii școlare.

În caz de repășire în decursul anului, din orice cauză, didactrul și taxa internatului se plătesc pe întreg pătratul de an școlar în care se anunță repășirea.

Edificiul internatului este situat în mijlocul unei grădini frumoase lângă parcul orașului și e provăzută cu apeduct, baie proprie și lumină electrică, în cele mai bune condiții igienice.

Elevele din internat au în fiecare zi ore de conversație în limba franceză, maghiară și germană după trebuință. Ele se prepară și învață lecțiile sub conducerea directorului, a profesoarelor și a guvernantelor.

Elevele care voiesc să fie primite în internat, (pentru școala civilă sau elementară din loc), să se anunțe de timpuriu și să aducă cu sine: o saltea, un covorel la pat, 2 perini, 4 fețe de perini, o plapomă sau țol de copert, 4 ciarșiafuri (lințolii, lepedeie), 6 ștergare, 6 serviete, apoi perie de dinți, săpun și 2 piepteni. Afară de acestea rufele sau alburile trebuitoare, câte 1/2 duzină din fiecare, o haină de vară și una de iarnă, două fuste de lustre (jupon) și două de flanel, ciorapi, batiste (marămi) câte o duzină, o umbrelă (cort) și încălțăminte. În decursul anului vor primi în internat o haină uniformă, 2 șurfe, o pălărie de vară și una de iarnă, care se fac aici și vor costa peste tot 50—60 cor.

Dela direcțiunea școlii se pot primi prin post: „Statutul de organizare”, „Regulamentul intern”, „Regulamentul pentru cursul complementar” și „Planul de învățământ” al școlii, a 30 bani exemplarul, iar Monografia școlii pe 25 de ani dela înființare, a 3 cor.

Nagyszeben (Sibiu), în Iulie 1916.

1—3 Direcțiunea școlii.

În jurul ofensivei anglo-franceze.

Din Rotterdam se comunică:

„Echo de Paris” declară, că Englezii își grupează acum din nou trupele, luând măsuri pentru schimbarea poziției artileriei lor. Scopul aliaților nu e câștigarea vreunui oraș ci câștigarea întregului teritoriu ocupat de dușman. În momentul psihologic se va executa apoi marea lovitură, aliații înaintând pe aripa stângă și dreaptă.

Tot din Rotterdam se comunică: Correspondentul ziarului „Morning-post” comunică de pe frontul vestic, că contra-atacul german e în creștere pe întreaga linie.

Ententa nu se pregătește pentru o campanie de iarnă. Din Geneva se anunță următoarele:

Comunicatele din Paris și din Milano ale ziarelor elvețiene publice ca un fapt demn de remarcat, că nici în Italia și nici în Franța nu se fac pregătiri pe ntru o nouă campanie de iarnă.

sfințește o altă idee mare, o altă reformă mare, eșită din mîntea și inima lui Cogălniceanu, suveranitatea societății, adică îndepărtarea puterii spirituale din organizarea noastră socială și politică.

Când ne gândim la una și la cealaltă din aceste reforme, respectate și însușite de constituțiunea de la 1866, că ele amândouă au eșit din lovitura de stat dela 2 Mai; când ne gândim la legile salutare eșite din acest act îndrăzneț al lui Cogălniceanu, la consecințele grave eșite din secularizare — consecinți care au schimbat cu totul fața socială și politică a țării, ca de pildă: Mitropolitul nu mai este de drept președintele Corpurilor Legiuitoare, că căsătoria nu mai este privită ca o taină ci ca un contract civil, că în loc de profeți avem ofițeri de stare civilă, că Regele este expresiunea suveranității naționale iar nu a unui pretins drept divin; când ne gândim mai departe, că ceace stă scris în constituțiunea de astăzi a fost discutat în mare parte numai în Divanul ad-hoc al Moldovei de la 1857, sub influența puternică a lui Cogălniceanu, că ceace a fost discutat acolo era scris numai în programul partidei naționale din Moldova, gândit și scris numai de Cogălniceanu, suntem în drept să strigăm: jubileul constituțiunii dela 66 este jubileul statutului dela 2 Mai, este jubileul de 50 ani al dorințelor exprimate în divanul Ad-hoc

al Moldovei, este jubileul de 60 ani al programului partidei naționale din Moldova. Gloria țării noastre ca stat constituțional, este gloria noastră a Moldovenilor, este gloria moldoveanului Mihail Cogălniceanu!

Această stare socială nouă, această viață politică nouă, cu legi noi, cu oameni noi, cu concepția modernă de stat, cu ideea vieții unui popor cărmuită după legi eșite din inima poporului, alcătuite pentru nevoile poporului și demnitatea țării, ne-a dat-o Cogălniceanu, o generațiune de inteligenți și de caractere, ce pare că nu ne mai este dat să întâlnim în viața noastră politică. Mai ieri am glorificat la Ruginoasa, memoria lui Alex. Cuza. Astăzi glorificăm pe Cogălniceanu, ca mîntie în fața unei figuri eternizate în bronz vom glorifica pe Vasile Alexandri și tot mîne istoria, dezrobită de patimi va ști să glorifice numele tuturor moldovenilor revoluționari de la 48, strănși uniți în jurul lui Cogălniceanu, împăciuitoarii și organizatorii de la 57, cu toții buni români, cu toții caractere hotărâte întru realizarea ideilor, care formau visul tinereții lor.

Aceștia au fost oamenii, cari au trăit viața politică ideală, care știau să sacrifice ambițiunile individuale pentru ambițiunile de neam, care știau să jertfească și libertatea și viața lor pentru cauzele sfinte de ridicare a neamului, care în tăria convingerii puneau tăria

caracterului, care în judecarea unei cauze puneau și creșter și inimă. Dar s'au dus toți din lumea de visuri trecătoare în lumea de visuri eterne și pare că cu dănsii au îngropat toată judecata serioasă și toate simțurile vii pentru nevoile acesteipărți din țara românească care se numește: Moldova.

Astăzi când sărbătorim progrese, când înălțăm gloriile și când expunem produsul muncii noastre naționale, Moldova lui Cogălniceanu, Moldova inteligentă și simțitoare, Moldova muncitoare și avută din trecut, după 40 de ani de glorie, pune în serviciul țării păcătoșia omenească în locul virtuților cetățenești, mizeria în locul avuției și deznădejdea în locul aspirațiilor din trecut. Ce-am făcut și ce facem noi, bătrâni și tineri, generații vechi, generații noi, generații, care succedăm continuu? Ce-am făcut pentru opera ce ne-a fost transmisă de generațiile viguroase ale trecutului? Oamenii lipsiți de idei, caractere nestatornice, sclavi ai politicianismului practic, vesnic corupători sau corupți, vesnic limbi de clopot, vesnic în hezitare, suntem vesnic nepregătiți în fața reformelor, pe care le dictează necesitățile sociale de astăzi.

Tăria lui Cogălniceanu, tăria generațiilor trecute, a făcut-o credința într-un ideal, adâncimea unei convingeri și fermitatea caracterului. Slăbiciunea generațiilor actuale o face lipsa de credință, lipsa de ideal, ușurința convin-

gerilor și nestatornicia caracterelor. Aceste solemnități triste, procesiuni la morminte de oameni mari, sunt solemnități, cari trebuie să ne deștepte mințile și să ne deschidă inimile, să ne învețe viața de ideal din trecut, să ne silească să luăm ceva din creierul și inima, ceva din munca, conștiința bărbatilor de stat, care au pus temeliele statului român. La mormintele eroilor avem ceva mai mult de făcut — decât de a vărsa lacrimi.

Ar fi o rușine, ar fi o speranță mai mult răpită lumei românești, dacă și'n slăbiciunea noastră am vărsa numai lacrimi, fără să ne gândim la ceea ce am făcut ei, fără să ne arătăm demni și destoinici a desăvârși opera, pe care ei ne-au transmis-o. Ar fi o rușine să ne arătăm lumei românești, că din șterjarii falnici cari au avut rădăcini atât de viguroase și atât de adâncite în pământul românesc, în nevoile poporului român, care au atins cu fruntea lor lumea cerească de ideal, de aspirațiuni ale poporului: că din ei s-a născut o generație păcătoasă de arbuști, care privește pământul fără să fi cutezată a privi vre o dată cerul, — biete salcii, cari plâng la căpătăie de morminte.

La mormântul lui Cogălniceanu mîntea noastră trebuie să se deștepte și inima noastră să se deschidă pentru două mari reforme cu caracter politic și social.

Cogălniceanu a transmis genera-

ției actuale desăvârșirea operei de dănsul începută la 64: „apropiați țărani — zice el — gândiți-vă neconținut la ei astăzi, căci mîntie va fi prea târziu și poimîne înzadar”; această chestie atărnă astăzi de noi, să luăm dar sama ca să nu ne hotărască mîne fără de noi cu vărsare de pirae de sânge.

Cogălniceanu a mai transmis judecății generațiunii actuale una din convingerile lui cele mai adânci, pe care în sinul divanului ad hoc o exprimă sub forma următoarei dorinți: „în viitoarea organizare a țării, puterea legislativă să fie încredințată unei obștești adunări, compuse pe baze largi, în cât să se reprezinte toate interesele generale ale nației”. Omagiul cel mai strălucit, pe care trebuie să'aducem acestui neîntrecut bărbat de stat, nu este acela al lacrimilor, care cad pe florile mormântului lui; nu trebuie să fie nici stilul plângător al unui discurs funebru, dar desăvârșirea operei încredințată de dănsul generațiilor de astăzi și poate, generațiilor viitoare.

Desăvârșirea operei lui este datorită noastră; desăvârșirea operei lui este omagiul cel mai prețios, ce i se poate aduce, este cea mai meritată satisfacțiune, ce se poate da celui mai mare, dar și celui mai nedreptățit bărbat politic al țării noastre.

Cătră abonații noștri.

Cu 1 Iulie a. c. se începe un nou abonament semestral. Prin urmare apelăm la abonații noștri să-și înnoiască abonamentul, respective să-și achite taxele restante, pe cari le-am creditat cu multă răbdare.

Imprejurările critice prin cari trecem și cari se resimt și la editarea ziarului nostru, devin din zi ce merge tot mai grele. Ca să nu vorbim de altele, amintim numai că costul hârtiei de ziar s-a urcat dela începutul războiului succesive cu 60-70%. S-ar impune prin urmare în mod natural o *urcare a abonamentului*, pentru a face față multelor cheltuieli.

Cu toate acestea abținem *deocamdată dela o urcare a abonamentului, în schimb însă rugăm pe abonații noștri să-și achite anticipativ taxele de abonament și să facă propagandă în cercuri cât mai largi pentru unicul nostru organ cotidian național*, ca cel puțin în modul acesta, ne mai având de înregistrat taxe restante, să putem învinge greutățile materiale, cu cari ne luptăm.

Prețul abonamentului pe un an este de 24 cor., iar pe un 1/2 an 12 cor. Pentru România 40 lei.

Pentru Orfelinatul Uniunii fem. rom. din Ungaria.

Colecta d-soarelor *Anicuța Damian și Tuliă Găvrus în Brașov-Cetate* făcând 126 membrii ajutători cu suma de *946 cor. 80 fl.*, la care au contribuit următoarele d-ne și d-ni:

Suma de 300 cor.: D-l Diamandi Steriu ca sumă fundamentală la fondul Orfelinatului.

Taxe anuale de membri ajutători:

Câte 50 cor.: Maria B. Baiulescu cu obligament anual, Dr. Alexandru Dobrescu (numai pe anul 1916).

Câte 30 cor.: Mizzi Major Benția.

Câte 25 cor.: Elena Sabadeanu.

Câte 20 cor.: Elena B. Baiulescu, Dr. G. Baiulescu, Elena E. Safrano, Luisa P. Popovici.

Câte 10 cor.: Maria I. Ciurcu, Dr. V. Negrilă, Dr. Iosif Blaga, Mizzi Dr. Mocanu, Lenuța Dr. Dan, Elena Mureșianu, Dr. Eugen Meșianu, Familia Nic. Dușoiu, St. Mihalovici. — (Numai pe anul 1916), Ioan Bidu, Dr. I. Moșoiu, Nicolae Furnică, Susana Laslo.

Câte 6 cor.: Elena Pavel.

Câte 5 cor.: Dumitru Berbecar, Eugenia G. Vecerdea, Nicolae Grădinar, Aurelia Szöts, Valeria Sulică, Tuliă Găvrus, Zoe Damian, Ana Damian, Victoria Mereș, Elvira Mereș.

Câte 4 cor.: Maria Savu. — (Numai pe anul 1916). Radu Ardelean, N.N.

Câte 3 cor.: Elena Sotir.

Câte 2 cor. și 40 fl.: Susana Moșoiu, Dumitru Pop, Ioan Eremie, Paraschiva Eremie, V. Voina, Catinca A. Barseanu, Suci, D. Colan, Cornelia Laticu, Lia Laticu, Niculina Garoiu, Mircea Garoiu, Valentina Popescu, Bogdan Popescu, C. Ardelean, Petru Pop, Elena Ocășan, Dan Sulică, Nicu Sulică, Sofie I. Spuderea, N. Vătășanu, Maria Precup, Elena Labes, P. Notar, Nic. Westemean, Maria Andreianu, Ioan Avrigeanu, Ioan Pascu, Traian Gămulea, Maria Savu, Ana Latzin, Ioan Lengheru, Ioan D. Avrigeanu, Lenuța Orghidan, Catinca Pușcariu, Iosif Pușcariu, Dora Pușcariu, Ana Meșotă, Vasile Muscalu, Ioan Solomon, Constantin Jianu, Ioan Teconța, Elena Bologa, Emil Bologa, Maria Bologa, Elena Bologa, Emil Bologa, v. d. Maria Crăciunel, Miorica Crăciunel, Iosif Crăciunel, Ionel Crăciunel, Maria Grama. Reveicuța Benigal, Nicolae Stoicovici, Stefan Popovici, Nicolae Oancea jun., Candid Mușlea jun., Efrosina C. Mușlea, Romulus Dogariu, Grigorie Popescu, Gheorghe Govna, Ioan Baboie, Ștefan Belindescu, Mina Neguț, Nicolae Furnică, Aurel Popovici, Maria Popea, Mela Popea, Florea Pernea, Elena Măzărescu, Grigore Cristea, Dr. Ienei, Aneta Groza, Maria Sorrescu, E. Platoș, maj. L. Popa, Paraschiva Grăști, Ermil Borcia, Loc. Dr. Vasu, Traian Florian, Emilia Florian, Ioan Petcu, Ana Petcu, Reveica Pascu, Alexandru Todor, Ioan Cipu, Lungu 2 cor., Par. Bureția 1-20, M. Rusu 1-20.

Se exprimă cea mai adâncă recunoștință tuturor generoșilor contribuitori, precum și zeloaselor colectante, d-soarelor Anicuța Damian și Tuliă Găvrus fiind numite a *membre binefăcătoare* în nu-

mele Uniunii femeilor române din Ungaria.

Maria B. Baiulescu,
președintă.

ȘTIRI.

— 8 Iulie n. 1916.

Distingeri militare. Preotul militar i. r. *Traian Petrișor* a fost distins de Majestatea Sa cu „*Crucea pentru merite preoțești*”.

Căpitanul *Simeon Lateș* din reg. de inf. 62 a primit *lauda și recunoștința preanaltă*. Sublocotenentul de rezervă *Vasile Cisteian* din reg. 50 infanterie a fost distins cu „*Medalia de aur pentru vitejie*”.

Cu lauda prea înaltă — *Signum Laudis* — a fost din nou distins d-l locot. *Marius Popescu*, dela reg. 16 de artilerie și d-l locot. i. r. *Dr. jur. Cornel Muntean* dela reg. de inf. 31. Cu medalia de argint clasa II. pentru vitejie corporalul *Nicolae Șerban* din reg. 35 de obuziere. — Felicitări!

La masa studenților „V. Onițiu” a contribuit: D-l Dr. Sextil Pușcariu, profes. la univers. în Cernăuți, cotizație anuală la „Fondul V. Bologa” 20 K.

Primească generosul donator sincere mulțumite. *Direcțiunea mesei studenților.*

—x—

Circulațiunea streinilor în Brașov. În luna Iunie au petrecut în Brașov următorii străini: Din America 2, Austria 206, Asia 4, Bosnia 1, Bulgaria 1, Franța 1, Germania 67, Helveția 18, România 232, Turcia 5 și din Ungaria 1096; în suma 1633. Dintre aceștia au locuit în Hotel: „Calul alb” 244, „Continental” 15, „Coroană” 582, „Curtea Tărei Bărsii” 39, „Europa” 181, „Grand” 81, la „Jobi” Strada neagră 29, „Mielul alb” 66, „Villa Kertsch” 29, „Metropol” 15, Omnia 70, „Predeal” 65 și în case private 217.

Testamentul lui Kitchener datat din 2 Sept. 1914, va se zică la începutul războiului, dispune ca partea cea mai mare din averea sa în suma de aproape 3 1/2 milioane coroane să o moștenească rudenile sale cele mai de aproape.

Pentru ziua numelui. Ilustrul Domn *Paul Munteanu*, c. și r. colonel pensionat, răscumpărând felicitările cu prilejul onomastice sale, a binevoit a dărui suma de 10 cor. la „*Fondul metropolitan Ioan Meșianu pentru premiile expozițiilor din industria profesională*”, întemeiat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”. Pentru prinos, dorind generosului donator, încă mulți fericiți ani, exprimă sincere mulțumite. *Victor Tordășianu*, prezidentul Reuniunii.

Exportul român a crescut încercit. Conform datelor oficiale, România a exportat în luna Aprilie a acestui an 25.200 vagoane cereale, pe când în anul trecut în aceeași lună a exportat numai 5000 vagoane. Exportul de cereale al României, din 1 Ianuar 1916 și până în 30 Aprilie, a fost de 95.700 vagoane cereale, pe când în același interval din anul trecut el a fost numai de 21.000 vagoane.

La fondul ziaristilor români contribuie d-l Solomon Făgărășanu, preot în Drăguș cu suma de 2 coroane.

O centrală pentru ceapă și usturoi. Din Viena se anunță, că guvernatorul Austriei de jos a adresat o rugare ministrului de agricultură ungar, ca pentru noua recoltă de ceapă și usturoi să creeze o secție pentru a pune pedecă de la început, speculiei cu aceste legume. Eprobabil că autoritățile ungare vor crea o centrală pentru vânzarea cepei și usturoiului.

Brutăriile oprite să lucreze în timpul nopții. Monitorul oficial ungar publică o ordinațiune prin care se oprește lucrul de noapte la brutăriile din Ungaria. Fabricarea pâinei, turtelor, cozonacilor, este de acum înainte oprită dela 6 seara până la 6 dimineața.

Darul pădurilor. Având în vedere greutățile traiului, ministrul de agricultură austriac a dat o circulară, prin care permite poporului sărac să culeagă fără nici o taxă din pădurile statului: smeură, fragi, bureți și alte fructe de pădure.

Furtuni groaznice în Franța. Ziarul „Temps” comunică că în centrul și în partea sudică a Franței au fost furtuni grozave, cari au făcut pagube colosale, în șase departamente, în cereale, nutrețuri și poame. Un adevărat ciclon a trecut peste întreaga această

regiune, desrădăcinând arbori de un metru grosime în diametru. Paguba cea mai mare însă a produs-o ghiata, care a urmat.

—x—

Furnicarea de hamuri pentru Batalionul de rezervă al regimentului 24 de honvezi reg. ung. din loc. Măeștrii curelari interesează se fac atenți, că ofertele trebuie prezentate în condițiunile depuse spre vedere la oficiul de industrie orășanească, cel mai târziu până la 10. Iulie 1916 la oficiul economic al amintitului batalion. *Brașov*, în 3 Iulie 1916. *Magistratul orășaneșc.*

Comunalizarea măcelărilor. Mai multe orașe din Franța sud-estică au înființat măcelării comunale, ca să previe scumpetea și speculările nemai pomenite ale măcelarilor.

Darea de puști și de vânat. Proprietarii, cari posed puști de vânat și cari reflectează la scutirea de dare, se provoacă să-și procure de la Oficiul de dare orășaneșc blanchete, în care trebuie induse datele prescise și umplute a le reașterne aceluiaș oficiu cel mult până la 20 Iulie 1916.

—x—

Prin o granată scăpat de moarte. Aproape de necrezut, dar s'a întâmplat. Un soldat german (Fernbacher din Landshut) în luptele dela Vaux ajunsese într'o mocirlă, în care, cu toate sforțările sale de-a scăpa, se scufunda tot mai adânc încât își vedea sfârșitul cu ochii. În momentul când era să-l părăsească ultimele puteri, o granată inimică lovi în moloz aruncând cu o putere formidabilă în aer întreaga bală — împreună cu sârmana ei victimă. De sine înțeles că bietul soldat german își perduse conștiința, dar fu găsit mai târziu de ai săi și transportat într'un lazaret. În afară de contuziuni externe, soldatul n'a suferit alte leziuni mai grave.

—x—

Pentru agrafiarea lui Casement. „Journal de Paris” este informat, că președintele Wilson și secretarul de stat Lansing vor face încurând pași pentru agrafiarea șefului irlandez Casement, care fusese condamnat la moarte de către tribunalul englez.

—x—

Jetoane de ghete. După o informație a ziarului „Utro Ruskij” în Moscva s-a plănut ca sistemul de jetoane să se estindă și asupra încălțămintei. După această reformă, fiecare locuitor va primi pe an jetoane pentru 2 perechi de ghete.

—x—

Apollo-Bio. Program pentru Duminică la orele 1/2, 9: La poalele munților, dramă din viața contrabandișilor cu un preludiu și 4 acte; Drumuri moderne (Vederi). Scene din Siofoc (Umor), D-soara inchipuire, comedie în 3 acte. Luni nu-s reprezentații. Marți și Mercuri program nou.

—x—

Internatul-orfelinat din Brașov.

— Școală de menaj și de industrie casnică.

— Anunț școlar —

Reuniunea femeilor române din Brașov anunță On. Public românesc condițiunile de primire în Internatul său, pe care îl susține și îl subvenționează spre a putea înlesni creșterea fiicelor române în direcțiune casnică, cu taxe cât mai reduse.

Școala de menaj și de industrie casnică este sub conducerea Dsoarei Ana Broșteanu, fostă directoare a internatului de fetițe din Sibiu.

Învățământul practic cuprinde: pregătirea bucatelor, întreținerea locuinței, spălatul și călcatul, legumăritul croit de rochi și de rufărie, cusutul cu mașina, diferite lucruri de mână până la cele mai variate broderii, executarea jachetelor împletite, țesutul la războiu dela cele mai simple până la țesături de Smirna, covoare, costume naționale și oădăii bisericesti.

Învățământul practic se completează cu învățământul teoretic, tratând despre teoria bucatăriei cu tot ce cade în sfera unei bune economie de casă, teoria croitoriei, contabilitate și chemie culinară, igienă, indeosebi: religione, limbă și literatură română, limba maghiară și germană, cântări, desen, educațiune familiară.

Localul Internatului este proprietatea Reuniunii, fiind situat în cea mai frumoasă și sănătoasă parte a orașului; se compune din două corpuri de casă împreună cu curte cu grădina mare și un pavilion mare de vară.

Primirea elevelor în Internat se face cu 1 Septembrie st. v., (14 Sept. st. n.). Deoarece numărul locurilor este limitat, părinții doritori de a aduce fiicele lor, sunt rugați a anunța cât mai din vreme înscrierea.

—x—

— Taxa anuală este pentru întreție-

nerea și instrucțiunea completă de 700 coroane, inclusive îngrijire medicală și băi, adecă câte 70 cor. lunar. Taxele se plătesc anticipativ lunar, cu obligământul de a achita toate 10 lunile ale anului școlar.

Elevele solvente vor trebui să aibă vârsta de 12 ani, să presinte certificat de școală, de botex și de sănătate și de revaccinare.

Fiecare elevă va aduce cu sine: rufărie de corp, câte 6 bucăți, cămăși, pantaloni, camisoane, ciorapi și 12 baste, așternut de pat, saltea, 2 perini și plapomă cu câte 2 rânduri de rufărie (4 fețe de perină, 2 cearșafe de plapomă și două cearșafe de saltea (lepedee). Stergare și servete câte 4. 8 metri pânză de casă pentru șorțuri de bucatărie. Un cuțit, o furculiță, o lingură mare, și o linguriță mică. Perie de haine, perie de cap și perie de dinți, pieptene rar și des. Un palton (haină de iarnă) o cărpă sau un șal pentru curte, un covorel de pat.

Pentru uniformitate s'au reglementat costume uniforme precum și șorțuri uniforme, pe care elevele și-le lucrează în Internat.

Localul și direcția internatului se află în Brașov, șirul Spitalului Nr. 10.

Informațiuni se pot lua dela președinta Reuniunii, (Brașov, Str. Vămii 7.) sau dela Direcțiunea Internatului Șirul Spitalului Nr. 10

Maria B. Baiulescu, Ioan Lengheru,
presedintă, secretar.

Pentru soldații nenorociți în războiu.

Transp. din nr. 133 al „Gaz.” C. 14386-41.

Contribuirea d-nei Eugenia Dr. T. Brediceanu . . . 20—

La olaltă C. 14406-41.

Poșta Redacției.

D-lui I. M. Știm cu siguranță, că au apărut deja *mai mulți* numeri din biblioteca dela Arad „*Sămănătorul*”, dar noi nu am primit decât un număr, care de alt-cum nici nu ni-s-a trimis din Arad.

—x—

Proprietar:
Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp
Redactor responsabil: Ioan Lacea.

Publicațiune pentru vânzare de lemne.

Comuna Orlát (Comitatul Szeben) vînde în licitațiune publică împreună cu oferte închise din pădurea proprie numită „*Padina Pușcașului*” pe baza hotărîrii secției economice a comisiei municipale Nr. 1054/1915. semiașterii de fag.

Cvântul de lemne de fag ce se va vînde e estimat la 9978 metri cubici blane de foc.

Licitațiunea publică se va ține în 29 Iuliu a. c. la 10 oare a. m. în cancelaria comunală din Orlát.

Prețul de strigare e: 14967 Coroane

Vadiul ce e a se depune e: 1500 Coroane.

Oferte ulterioare nu să vor lua în considerare.

La ofertele închise e a se clude vadiul în numărul ori în hârtii de valoare.

Condițiunile de licitațiune precum și de contract să pot vedea la primăria comunei Orlát precum și la curatoratul silvanel r. ung. cerc. Nagy-szeben, Sútucz 7. în decursul oarelor de oficiu.

Orlát în 2 Iuliu 1916
Primăria comunală

1—3

„Sălăgiana”

instituit de credit și economii societate pe acții Jibou (Zsibó)

Aviz.

Institutul de economii „Sălăgiana” începând cu 1 Iulie st. n. fructifică depunerile spre fructificare în modul următor:

până la cor. 5000 cu 4%
până la „ 10000 „ 4 1/2%
peste „ 10000 „ 5%.

Darea o plătește și pe mai departe institutul.

Zsibó la 20 Iunie 1916.

3—3 Direcțiunea.

Anunț.

In lipsă de timp caut pe a-cestă cale cunoștința unei d-soare inteligentă din familie bună (care dacă se poate să cunoască și un instrument muzical) și să dispună și de ceva parale. De sine înțeles că să se priceapă și la gospodăria casei.

Eu sunt un funcționar de stat cu drept de penziune de mai mulți ani în etate de 36 ani, situat într'un oraș destul de frumos din Ardeal.

Scrisorile provăzute cu fotografie să se adreseze sub plic dublu la administrația acestei foi sub literele D. A., cari se vor înapoi sub cea mai mare discreție (1—3)

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

—x—

FONDATA ÎN 1888.

TIPOGRAFIA

FONDATA ÎN 1888.

«A. MURESIANU»:**BRANISCE & CO.****Braşov, Str. Prundului Nr 15**

Acest stabiliment este provăzut cu cele mai nouă mijloace tehnice și asortat cu tot felul de caractere de litere nouă, din cele mai moderne, în casele proprii, este pus în pozițiune de a putea executa orice comandă cu promptitudine și acurateță precum.

Cărți de știință,
Literatură și didactice.

—
S T A T U T E.

—
Fol periodice.

—
IMPRIMATE ARTISTICE.

Registre și imprimate

pentru toate speciile de serviciiuri.

—
Tarife comerciale,
industriale de hoteluri și restaurante.

—
C O M P T U R I

ADRESE. CIRCULARE.

SCRISORI. COVERTE.

PREȚURI CURENTE. ȘI

DIVERSE ANUNȚURI.

Programe elegante.

—
Bilete de vizită
diferite formate.

—
Bilete de logodnă și nuntă

—
Bilete de înmormântari

Comenzile eventuale se primesc în biroul tipografiei. Braşov, Strada Prundului Nr. 15.

Comenzile din afară rugăm a se adresa tipografiei

„A. MURESIANU”: BRANISCE & COMP, BRAŞOV.